

Parlamentul
Republicii Moldova

964-04 nr. 204
31 martie 2022

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (nr. 93 din 24.03.2022)

Direcția generală juridică a examinat **în mod prioritar** proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și menționează următoarele considerente.

Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat spre examinare în Parlament cu titlu de inițiativă legislativă de Guvernul Republicii Moldova, în temeiul art. 73 din Constituție și art. 47 alin. (1) al Regulamentului Parlamentului.

2. Proiectul de lege are drept scop declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400KV de transport al energiei electrice Vulcănești – Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești, în temeiul art. 5 alin. (1) lit. e), și alin. (3), art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

4. Proiectul de lege vine să asigure realizarea obiectivelor cuprinse în Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 102/2013, în speță realizarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România Faza I”.

În acest context, pentru realizarea lucrărilor de construcție a liniei electrice menționate este necesară exproprieria bunurilor imobile proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-

teritoriale aferente proiectului menționat, situate în extravilanul și/sau intravilanul localităților prevăzute la Articolul 4 lit. a) din proiectul de lege.

Este de menționat că, lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400KV de transport al energiei electrice Vulcănești – Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești, pentru care este necesară exproprierea cad sub incidența art.5 alin.(1) lit. e) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999- *sistemele de alimentare cu energie electrică*.

5. Potrivit Articolului 9 din proiect se propune derogarea de la dispozițiile legislației privind proprietatea publică, ale Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 și ale Legii nr. 488/1999, cu excepția art. 12, 14, și 15, pentru lucrările de construcție a liniei electrice aeriene menționate, se instituie o procedură specială de expropriere, conform anexei.

Astfel, ținând cont de faptul că proprietatea este reglementată de Titlul III din Cartea a doua a Codului civil al Republicii Moldova, care la art. 536 stabilește temeiurile pierderii dreptului de proprietate, printre care se identifică la alineatul (2) lit. a) exproprierea pentru cauză de utilitate publică, sugerăm ca *trimiterea să fie realizată în mod expres la normele de la care se face derogarea*, întrucât instituția dreptului de proprietate este protejată de Constituția Republicii Moldova și Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Respectiv, atenționăm că potrivit art. 46 alin.(2) din Legea Supremă, *nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire*.

Totodată, art. 1 din Protocol prevede că, *nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauza de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional*.

Adițional, Curtea Constituțională reține că exproprierea este una din cele mai severe măsuri care poate fi luată cu privire la dreptul de proprietate privată, deoarece nu este doar o simplă limitare a dreptului, ci duce la pierderea acestuia.

Prin urmare, privarea de proprietate impune obligația statului de a despăgubi pe proprietar, pentru că fără plata unei sume rezonabile, raportată la valoarea bunului, măsura constituie o atingere excesivă a dreptului la respectarea bunurilor sale. Imposibilitatea de a obține o despăgubire echitabilă în cadrul privării de proprietate constituie o rupere a echilibrului între necesitatea protecției dreptului de proprietate și exigentele de ordin general. (Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 30/2016, pct. 52 și pct. 55)

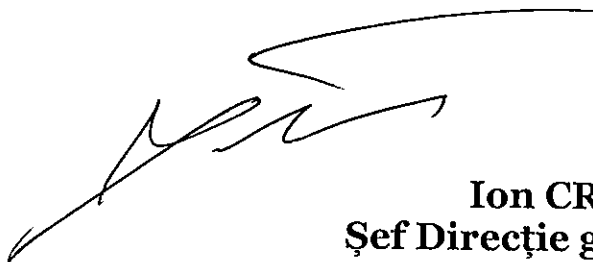
6. La Articolele 13 și 15 din proiectul de lege, textul „*în baza programului bugetar de stat*” se propune de a fi substituit cu „*din mijloacele bugetului de stat*”, pentru a asigura respectarea prevederilor art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017, care stabilește că terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative.

7. Totodată, din cuprinsul Articolului 18 din proiect, expresia „autorităților publice locale” se recomandă a fi substituită cu expresia „autorităților administrației publice locale”, după cum este indicat în Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, fapt ce corespunde normei consemnate la art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017.

8. La pct. 7 din Anexa la proiectul de lege sugerăm ca textul „*va emite/aproba Hotărârea Guvernului (Act de expropriere)*” să fie concretizat/determinat clar că *exproprierea se face prin „act de expropriere” emis de Guvern sub formă de hotărâre*, potrivit art. 37 din Legea cu privire la Guvern nr. 136/2017, fapt ce ar asigura expunerea conținutului proiectului într-un limbaj simplu, clar și concis potrivit art. 54 alin.(1) lit. a) din Legea nr. 100/2017.

9. Verbele din proiectul actului normativ necesită a fi utilizate la timpul prezent, întru respectarea prevederilor art. 54 alin.(1) lit.j) din Legea nr. 100/2017.

În concluzie, relevăm că la examinarea proiectului urmează a se ține cont de obiecțiile invocate în prezentul aviz, iar oportunitatea examinării proiectului de lege ține de prerogativa exclusivă a Parlamentului.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală